

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Havforskningsinstituttet

Deres ref

Vår ref
12/818

Dato
21. desember 2012

Statsbudsjettet 2013 - tildelingsbrev til Havforskningsinstituttet

I dette brevet fastsettes Havforskningsinstituttets utgifts- og inntektsrammer for 2013, budsjettfullmakter, mål og prioriteringer, og krav til Havforskningsinstituttets styring og administrasjon.

Innhold:

1. Stortingets budsjettvedtak	3
2. Styring og økonomisk gjennomføring	4
2.1 Styringssystem	4
2.2 Økonomistyring	5
3. Langsiktige mål og strategier	5
3.1 Hav21	6
4. Mål og prioriteringer for 2013	6
4.1 Delmål 1: samle, forvalte og tilgjengeliggjøre data om marine økosystemer	7
4.2 Delmål 2: levere internasjonalt ledende forskning	9
4.3 Delmål 3: levere forskningsbaserte råd og tjenester	10
5. Tverrgående virkemidler	13
5.1 Effektiv ressursbruk, inkludert god utnyttelse av forskningsfartøy og annen forskningsinfrastruktur ...	13
5.2 God og tilpasset formidling	14
5.3 Måltrettet kompetanseforvaltning	15

6. Samarbeid og arbeidsdeling.....	16
7. Møter, rapportering og budsjettinnspill	16
7.1 <i>Etatsstyringsmøter og fagmøter</i>	16
7.2 <i>Rapportering</i>	17
7.3 <i>Budsjettforslag</i>	17
7.4 <i>Oversikt over rapportering og budsjettinnspill.....</i>	18
8. Organisering og administrasjon	18
8.1 <i>Sikkerhet og beredskap</i>	18
8.2 <i>Personalpolitikk og rekruttering.....</i>	18
8.3 <i>Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser.....</i>	19
8.4 <i>Anskaffelser.....</i>	19
8.5 <i>Språk og kommunikasjon.....</i>	19
9. Fullmakter og forutsetninger for bevilgningene.....	20

1. STORTINGETS BUDSJETTVEDTAK

Vi viser til Stortingets budsjettvedtak av 13. desember 2012, jf. Innst. 12 S (2012–2013) fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen og Prop. 1 S (2012–2013) for Fiskeri- og kystdepartementet, og stiller følgende midler til disposisjon for Havforskningsinstituttet i 2013:

Kapittel og post	Beløp i kroner
<u>Kap. 1020 Havforskningsinstituttet</u>	
Post 01 Driftsutgifter	343 760 000
Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	365 650 000
Post 70 Erstatningsutbetaling	6 000 000
SUM, utgifter over kap. 1020	715 410 000
<u>Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene</u>	
Post 01 Driftsutgifter	130 350 000
Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	74 150 000
Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	75 000 000
SUM, utgifter over kap. 1021	279 500 000
Kap. 1023 post 74 Tilskudd til marin bioteknologi mv.	5 000 000
SUM, utgifter over kap. 1020, 1021 og 1023	999 910 000
<u>Kap. 4020 Havforskningsinstituttet</u>	
Post 03 Oppdragsinntekter	365 650 000
<u>Kap. 4021 Drift av forskningsfartøyene</u>	
Post 01 Oppdragsinntekter	74 150 000
SUM, inntekter over kap. 4020 og 4021	439 800 000

Havforskningsinstituttet har i 2013 en samlet utgiftsramme på 999 910 000 kroner og en inntektsramme på 439 800 000 kroner. Bevilgningen innebærer en videreføring av nivået i 2012 med tre unntak:

- Bevilgningen over kap. 1020 post 01 er redusert med 6 mill. kroner mot tilsvarende bevilgning over post 70 Erstatningsutbetaling. Bevilgningen gjelder avtalt utbetaling i 2013 til kreditorfelleskapet etter konkursen i Nærøysund AS.
- Det er bevilget 75 mill. kroner til startbevilgning til nytt isgående forskningsfartøy over kap. 1021 post 45.
- Det gis et tilskudd på 5 mill. kroner til Havforskningsinstituttets drift av Marbank over kap. 1023 post 74.

36,3 mill. kroner av bevilgningen over kap. 1020 post 01 er øremerket MAREANO.

Det er knyttet merinntektsfullmakt til kap. 1020, post 21 mot kap. 4020, post 03 og til kap. 1021 post 21 mot kap. 4021 post 01, jf. romertall II i Prop. 1 S (2012–2013).

Havforskningsinstituttet har fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1020, post 21 og kap. 1021, post 21 i forbindelse med gjennomføringa av bestemte

oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene i 2014 under kap. 4020, post 03 og kap. 4021, post 01. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2014 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal det regnes med alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten. Vi viser til romertall VII i Prop. 1 S (2012-2013).

Fiskeri- og kystdepartementet delegerer med dette disse fullmaktene til Havforskningsinstituttet.

2. STYRING OG ØKONOMISK GJENNOMFØRING

2.1 Styringssystem

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet på og mellom alle nivåer i staten. Dette tildelingsbrevet presenterer mål, prioriteringer og styringsparametere for Havforskningsinstituttet for 2013, i samsvar med de mål og prioriteringer som er presentert for Stortinget i Prop. 1 S (2012-2013) for Fiskeri- og kystdepartementet. Målstruktur og styringsparametere for 2013 er utarbeidet i 2012 i et samarbeid mellom departementet og Havforskningsinstituttet. Resultatkrav er i liten grad fastsatt i dette tildelingsbrevet, og vil måtte fastsettes i løpet av første kvartal 2013 etter en nærmere dialog mellom departementet og instituttet.

Utvikling av gode vurderingskriterier, både kvalitative og kvantitative, vil være en kontinuerlig oppgave. Måloppnåelse vurderes aldri bare ut fra årlige rapporteringer knyttet til styringsparametre. I tillegg kommer evalueringer, brukerundersøkelser og andre data.

Risikostyring er et ledelsesverktøy som skal bidra til en bedre mål- og resultatstyring og må forankres hos ledelsen og i etablerte styringsprosesser. Havforskningsinstituttet skal legge risikoanalyser til grunn for planleggingen av sin virksomhet og sine innspill til budsjettprosessen.

Instituttet skal levere en overordnet risikoanalyse for virksomhetens områder til departementet innen 1. september 2013. Det er viktig at konsekvensen av at risikoen inntreffer beskrives på en god måte. I tillegg må risikoreduserende tiltak i form av omprioriteringer vurderes med utgangspunkt i hele virksomheten. Beskrivelsen vil skape et bedre grunnlag for å avstemme risikotoleransen mellom Havforskningsinstituttet og departementet.

Faglig strategisk råd skal bistå instituttets ledelse i det faglige strategiarbeidet. Direktøren er ansvarlig overfor departementet for alle deler av instituttets virksomhet.

2.2 Økonomistyring

Virksomheten skal styres innenfor rammen av det samlede utgiftsbudsjettet for 2013. Midlene skal disponeres i tråd med gjeldende regelverk for økonomiforvaltning i staten, inkludert Hovedinstruks for økonomiforvaltningen ved Havforskningsinstituttet.

Bevilgningene på 01-postene skal holdes adskilt fra oppdragsvirksomheten (21-postene) ved årsslutt. Instituttet må derfor etablere en praksis hvor eventuelle mellomværende mellom 01-postene og 21-postene korrigeres ved årsslutt. Tidligere opplegg med bruk av interimskonti skal avsluttes, slik at ingen midler står på interimskonti ved årsslutt. Dette vil innebære at eventuelle netto mindreforbruk, inklusive eventuelle merinntekter, skal søkes overført etter de ordinære reglene for overføring av mindreforbruk fra ett budsjettår til neste budsjettår.

Dersom det i løpet av 2013 oppstår uforutsette hendelser eller endringer i instituttets finansielle situasjon, må instituttet i første rekke omprioritere og eventuelt omdisponere innenfor egen ramme. Saker med store budsjettmessige konsekvenser må tas opp skriftlig med Fiskeri- og kystdepartementet innen 1. mars 2013 eller 1. oktober 2013 (vi tar forbehold om justering av fristene).

3. LANGSIKTIGE MÅL OG STRATEGIER

Regjeringen har som visjon at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon. En økende verdensbefolkning fører til økt behov for mat. Det er derfor et viktig mål for Havforskningsinstituttet å bidra til å utvikle kunnskapsgrunnlaget for økt matproduksjon fra havet.

Under presenteres de av Fiskeri- og kystdepartementets øvrige langsiktige mål som er særlig relevante for Havforskningsinstituttets virksomhet.

- **Norge skal ha en internasjonalt ledende posisjon innen marin forskning og innovasjon.**
- **Norge skal ha en internasjonal rolle som ivaretar våre interesser og ansvar som havnasjon og kyststat på en helhetlig måte.**
- **Norge skal ha bærekraftige marine næringer med høyest mulig samlet verdiskaping, god lønnsomhet og internasjonal konkurransekraft i hele verdikjeden.**
- **Norsk sjømat skal være trygg og kjent for kvalitet. Fangst, produksjon og produkter skal holde en høy standard med hensyn til miljø, folkehelse, fiskehelse og fiskevelferd.**

3.1 Hav21

Hav21 leverte sin rapport 7.november 2012. Departementet vil i samarbeid med andre departement og næringen drøfte videre oppfølging av strategigruppens forslag. Vi vil komme tilbake til hvordan regjeringen vil følge opp strategien i sjømatmeldingen, og eventuelle oppdrag til Havforskningsinstituttet i den sammenheng. Det legges til grunn at Havforskningsinstituttet vurderer Hav21 sine anbefalinger i arbeidet med å utvikle strategier og budsjettinnspill til departementet.

4. MÅL OG PRIORITERINGER FOR 2013

Følgende målstruktur er fastsatt for instituttet:

Hovedmål: Havforskningsinstituttets skal være en ledende leverandør av kunnskap og råd for bærekraftig forvaltning av ressursene og miljøet i de marine økosystemene.

Delmål:

- Samle, forvalte og tilgjengeliggjøre data om marine økosystemer
- Leverer internasjonalt ledende forskning
- Leverer forskningsbaserte råd og tjenester

I det følgende presenteres delmål og prioriteringer for Havforskningsinstituttets virksomhetsområder nærmere. Målene dekker hovedtyngden av Havforskningsinstituttets virksomhet, men spesifiserer ikke alle oppgaver.

Departementet peker på betydningen av å styrke det faglige grunnlaget for havbruksforvaltningens beslutninger, slik at potensialet for økt sjømatproduksjon fra havbruk kan realiseres.

Departementet tar forbehold om at Havforskningsinstituttet innenfor gjeldende budsjettrammer kan bli pålagt oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet. Slike oppgaver skal bestilles på ledernivå og utarbeides skriftlig, for å kunne etterprøves og kontrolleres. Dersom nye oppgaver gir behov for å omprioritere, ber vi Havforskningsinstituttet ta dette opp i eget brev til departementet.

Havforskningsinstituttet skal ha nær dialog med Fiskeri- og kystdepartementet, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, NIFES og Veterinærinstituttet om prioritering av konkrete overvåkings- og forskningsoppgaver. Innenfor havbruksområdet skal Havforskningsinstituttets forskningsaktivitet rettes mot kunnskapsstøtte til Fiskeri- og kystdepartementet, Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. Akvakulturforum er en viktig arena for dialog om prioritering av konkrete forskningsoppgaver. Departementet legger opp til to møter årlig i dette forumet, der Havforskningsinstituttet ivaretar sekretariatsfunksjonene.

4.1 Delmål 1: samle, forvalte og tilgjengeliggjøre data om marine økosystemer

Havforskningsinstituttet skal sørge for nødvendig kartlegging og overvåking av marine ressurser og marint miljø på havet og langs kysten, som grunnlag for forskning og rådgivning. Instituttet har videre et hovedansvar for å samle, forvalte og gjøre tilgjengelig alle nasjonale marine data. Viktige tidsserier av marine data må prioriteres.

Havforskningsinstituttets overvåking må dimensjoneres ut fra instituttets forsknings- og rådgivningsoppdrag for Fiskeri- og kystdepartementet og tilhørende forvaltning. Instituttet må innrette sin overvåking systematisk mot de marine økosystemene i Barentshavet, Norskehavet, Nordsjøen/Skagerrak og kystsonen.

Instituttet skal utarbeide planer for datainnsamling og bearbeiding innen alle relevante områder. Det må også utarbeides en overordnet plan som ser overvåkingen i sammenheng og vekter innsatsen på de forskjellige områdene. Planen må omfatte overvåking til havs og i kystsonen og dekke de marine ressursene, havmiljøet og miljøeffektene av havbruk.

Instituttets overvåkingsserier må i tilstrekkelig grad kunne fange opp endringer i havet og kystsonen. Det forventes at Havforskningsinstituttet fortsetter å utvikle det internasjonale samarbeidet knyttet til overvåking i våre viktigste havområder, spesielt gjennom Det internasjonale råd for havforskning (ICES).

På sikt skal overvåkingen av kystsonen styrkes sammenlignet med i dag. I 2013 skal overvåkingen av genetisk påvirkning fra rømt fisk økes i dialog med Fiskeri- og kystdepartementet og Fiskeridirektoratet, og overvåkingen av lakselus på villfisk skal økes i dialog med Mattilsynet.

Offentlig finansierte forsknings- og overvåkingsdata skal gjøres fritt tilgjengelig for andre brukere. Instituttet har et hovedansvar for å samle, forvalte og gjøre tilgjengelig alle nasjonale marine data. Instituttet har også et ansvar for utviklingen av Marbank som nasjonal marin biobank. Tilskuddet til Marbank skal bidra til at Marbank oppfyller sin funksjon i tråd med Regjeringens strategi "*Marin bioprospektering – en kilde til ny og bærekraftig verdiskaping*". Utviklingen av Marbanks koordinerende funksjon skal skje i samråd med Norges forskningsråd.

Å videreutvikle Norsk marint datasenter vil være en prioritert oppgave i 2013. Det skal legges økt vekt på å opparbeide og gjøre tilgjengelig data fra Mareano-programmet. Instituttet skal også bidra med data til BarentsWatch og delta i styringsgruppen og ressursgruppen for prosjektet.

Styringsparameter	Resultatkrav
Oppdaterte datainnsamlingsplaner i henhold til overordnet plan, fordelt på hav, kyst og havbruk	• Overordnet plan fremmes for departementet innen 1. halvår 2013. • Framdrift i planarbeid er i tråd med overordnet plan.
Gjennomført datainnsamling	I tråd med planverk
Andel data i NMD som er forvart og behandlet med god kvalitet og akseptabel risiko	100 pst. <i>Havforskningsinstituttet må operasjonalisere denne styringsparameteren. Evt. finne en bedre egnet parameter for å vurdere måloppnåelsen til Norsk marint datasenter.</i>
Andel av Havforskningsinstituttets data(elektronisk/papir) gjort tilgjengelig innen x mnd. etter innsamling.	<i>Havforskningsinstituttet må foreslå et rimelig ambisjonsnivå, som evt. kan justeres over tid.</i>
Andel av Mareano-data(elektronisk/papir) gjort tilgjengelig innen x mnd. etter innsamling.	<i>Havforskningsinstituttet må foreslå et rimelig ambisjonsnivå, som evt. kan justeres over tid.</i>

I tillegg til hovedprioriteringene som er omtalt over, stiller departementet følgende krav til overvåkingen:

- Nasjonale laksefjorder og –vassdrag skal overvåkes i tråd med det nasjonale overvåkings- og evalueringsprogrammet. Dette gjelder både i hvilken grad villaks påvirkes av genflyt fra rømt oppdrettslaks og overvåking av lakselus. Overvåkingen skal innrettes slik at forvaltningens tiltak kan evalueres.
- Havforskningsinstituttet skal styrke anvendelsen av datamateriale fra fiskeflåten (fangststatistikk, referanseflåten, rapporteringsplikt mv.) for å etablere indekser som over tid synliggjør bestandsutviklingen.
- Telling og bestandsestimater for sjøpattedyr skal gjennomføres i henhold til internasjonale standarder og konvensjoner.
- Havforskningsinstituttet skal fortsatt drifte DNA-registeret for vågehval. Det skal tas prøver av hval og analyser gjennomføres slik at DNA-registeret kan holdes oppdatert.
- Kongekrabbens spredning og utbredelse skal kartlegges og overvåkes.
- Instituttet skal fortsette arbeidet med bunnkartlegging gjennom Mareano-programmet.
- Instituttet skal fortsette arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold i kommunenes kystsone.
- Koordinering av prøvetaking og analyser mellom NIFES og Havforskningsinstituttet skal utvikles videre. Målet er samordning og avgrensning av instituttenes oppgaver knyttet til havmiljøovervåking, både på åpent hav og i kystnære områder, og når det gjelder trygg sjømat.

4.2 Delmål 2: levere internasjonalt ledende forskning

Det er et mål at Havforskningsinstituttets forskning har høy vitenskapelig kvalitet og er internasjonalt ledende på instituttets kjerneområder. Forskningen ved instituttet skal bidra til å utvikle det vitenskapelige grunnlaget for instituttets råd. Havressursloven og regjeringens strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring skal være førende for den forvaltningsrettede forskningen.

Forskningen på marine ressurser må legge vekt på å videreutvikle modeller for mengdemåling, bestandsberegning og prognostisering, for å ivareta ny kunnskap om blant annet rekrutteringsmekanismer, naturlig variasjon, konsekvenser av endringer i klima og miljø, grunnlaget for biologisk produksjon og de økologiske sammenhengene.

Havforskningsinstituttet skal bidra til å øke kunnskapen om bæreevne og miljøpåvirkninger av havbruk på fjord- og kystøkologi og videreutvikle gode metoder for å måle slike virkninger. Interaksjonen mellom oppdrettsfisk og villfisk skal ha høyeste prioritet på dette området, med særlig oppmerksomhet rettet mot virkninger av rømming og lakselus på villfisk. Sykdom, lokalisering av havbruksanlegg og virkninger av utslipp er andre viktige tema.

Havforskningsinstituttet skal videre legge vekt på å øke kunnskapen om hvordan økosystemene endres som følge av klimavariasjoner og andre ytre påvirkninger. Instituttet skal styrke den helhetlige kunnskapen om kyst- og fjordøkologi.

Strategisk, langsiktig forskning og metodeutvikling er viktig for å utvikle og bedre kunnskapsgrunnlaget for forvaltningen. Instituttet skal legge stor vekt på vitenskapelig publisering av forskningsresultater og datasett.

Det forventes at instituttet samarbeider godt med nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer. Havforskningsinstituttet skal særlig legge vekt på å videreføre det gode forskningssamarbeidet gjennom ICES og med Russland. Samarbeidet mot Nord-Amerika og mot EU er også viktig i det internasjonale forskningssamarbeidet. Det er viktig at Havforskningsinstituttet deltar i utviklingen av JPI Oceans, som er et sentralt tiltak for å styrke det langsiktige forsknings- og utviklingssamarbeidet om marin og maritim forskning i Europa.

Styringsparameterne under rapporteres separat for hvert av områdene *havbruk og marine økosystemer*.

Styringsparameter	Resultatkrav
Publikasjonspoeng	Positiv utvikling
Nasjonal sampublisering	På sikt må vi se en økning i nasjonal sampublisering.
Internasjonal sampublisering	På sikt må vi se en økning i internasjonal sampublisering.

I tillegg til hovedprioriteringene som er omtalt over, stiller departementet følgende krav til forskningen:

- Øke kunnskapen om DNA-profiler, herunder kartlegging av endringer i gensammensetning på villfisk.
- Utvikle og dokumentere steril fisk som metode for å minimere genetisk påvirkning fra rømt oppdrettsfisk, laksefisk og torsk.
- Øke kunnskapen om atferd, vandringsmønster og overlevelse hos rømt fisk fra oppdrett.
- Forske på bunnpåvirkning fra arealmessig og produksjonsmessig store dynamiske lokaliteter.
- Videreføre forvaltningsrettet forskning knyttet til havbeite, med vekt på hummer og stort kamskjell.
- Videreføre forskning om mulige effekter av matfiskoppdrett av laks i og i nærheten av gytefelt for torsk.
- Videreføre forskning på sykdom og smittespredning i viltlevende bestander, inkludert skjell, som grunnlag for å få en bedre forståelse for sykdomsinteraksjon mellom viltlevende bestander og oppdrett.
- Utvikle kunnskap om påvirkning på korallrev og andre potensielt sårbare bunnhabitater som følge av fiskeri og havbruk.
- Videreføre det flerårige programmet for forskning på kongekrabbens økologiske virkninger.
- Øke kunnskapen om konsekvenser av petroleumsaktivitet og annen forurensning, med særlig vekt på organismer i gyte- og larvedriftsområder.

4.3 Delmål 3: levere forskningsbaserte råd og tjenester

Instituttet skal levere råd til forvaltningen basert på beste tilgjengelige kunnskap. Overvåking, kartleggingsarbeid og forskning danner grunnlaget for rådgivningen. Forvaltningsrådene bør utvikles gjennom samarbeid i internasjonale og nasjonale fora. Instituttet skal ha gode rutiner for kvalitetssikring av råd til forvaltningen og tydelig kommunisere graden av usikkerhet i det vitenskapelige grunnlaget for rådene.

Utvikling av kvoteråd er en kjerneoppgave for instituttet. Forsknings- og overvåkingsaktiviteten på de sentrale fiskebestandene skal tilpasses behovene for rådgivning for bærekraftig høsting. Det forventes at kunnskapsgrunnlaget opprettholdes på de kommersielt viktigste bestandene. Arbeidet med å videreutvikle økosystembasert rådgivning gjennom ICES skal prioriteres høyt. Rådgivningen om høsting av marine ressurser skal være basert på forvaltningsmål og forvaltningsstrategier, der det legges vekt på økosystemenes tilstand, føre-var-

prinsippet, høyt langtidsutbytte, risikovurderinger og å opprettholde biologisk mangfold.

Den andre kjerneoppgaven innenfor rådgivning er å levere råd til forvaltningen om miljøeffekter av havbruk, fiskevelferd og enkelte områder innenfor fiskehelse. Instituttet skal videre gi tildelingsmyndigheten for akvakulturtillatelser kunnskapsstøtte ved behandling av søknader om tillatelse til havbruk og havbeite.

Den tredje kjerneoppgaven innenfor rådgivning er å gi råd om konsekvenser av eventuelle endringer i dokumentert miljøtilstand i fjordsystemene, på kysten og i havområdene. Instituttet må kunne vurdere konsekvenser for det marine miljøet av ulik aktivitet, som olje- og gassutvinning, alternative energikilder, deponering fra gruvedrift og håndtering av miljøfarlige vrak og installasjoner med mer.

Styringsparameter	Resultatkrav
Andel råd levert på tid	100 pst.
Effekten av nye metoder eller arbeidsformer på kvaliteten i rådgivningen ¹	Vurderes kvalitativt
Brukertilfredshet	Positiv utvikling

Statistikk:

- Omfanget av ulike typer rådgivningsoppdrag fordelt på oppdragsgiver
- Oversikt over nasjonale og internasjonale fora der Havforskningsinstituttet deltar

I tillegg til hovedprioriteringene som er omtalt over, stiller departementet følgende krav til rådgivningen:

Havbruk

- Gi råd til Fiskeridirektoratet om hva som kjennetegner hhv. gode og uegnede lokaliteter for oppdrett av ulike organismer og kartlegge miljøforhold som bør unngås som oppdrettsmiljø.
- Bistå Fiskeridirektoratet i å oppklare rømminger, gjennom overvåking av genprofiler ved rømming og gjenfangst av rømt oppdrettsfisk og tilgjengeliggjøring av data.
- Videreutvikle metoder for miljøovervåking av oppdrettsanlegg på større områder enn den enkelte lokalitet (MOM).
- Gjennomføre en midtveisevaluering av overvåkingsprogrammet for nasjonale laksevassdrag og -fjorder.
- Gjennomføre en litteraturstudie over de ulike faktorene som påvirker dødeligheten til villaksen gjennom dens livsløp. Studien skal gi en oversikt over

¹ Med denne styringsparameteren ønsker vi å rette fokus mot tiltak som kan bidra til å øke kvaliteten i rådgivningen. Slike tiltak kan både være vitenskapelige (for eksempel bedre metoder eller overvåkingsdesign) eller organisatoriske (for eksempel endringer i kvalitetssikringsrutiner).

både naturlige og menneskeskapte faktorer og angi størrelsesforholdet mellom dem.

- Gi råd til Fiskeridirektoratet om instrumentering hvordan modeller for overvåking av biomasse og miljøbelastning fra oppdrettslokaliteter kan gjøres på best mulig måte.

Marine økosystemer

- Bidra i arbeidet bestandstabellen og fiskeritabellen, og følge opp de prioriterte bestandene i tråd med tabell 6.14 i Prop. 1 S (2012-2013) (vedlagt).
- Følge opp arbeidet med den nasjonale forvaltningsplanen for hai.
- Evaluere effekten av spredningsbegrensende tiltak for kongekrabbe på årlig basis.
- Bidra til kunnskapgrunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet. Havforskningsinstituttet må bidra med sin brede kunnskap i faglig forum og utvikle arbeidet videre gjennom sin ledelse av overvåkingsgruppen.
- Gi råd til Fiskeri- og kystdepartementet og Fiskeridirektoratet i arbeidet med verneplanprosesser, nasjonal handlingsplan for naturmangfold, osv.
- Gi råd om hvilken effekt og påvirkning bunntrål og andre redskaper som berører bunnen har for ulike substrater og bunnhabitater.
- Delta i arbeidet med å vurdere oppfølging og nye tiltak for vern av korallrev og andre bunnhabitater, som følge av ny kunnskap om forekomster.
- Følge opp prosjektet "Aktiv forvaltning".
- Lede arbeidet med en nasjonal strømkatalog.
- Bidra til å implementere vannforskriften, bl.a. ved å delta i direktoratsgruppen med arbeidsgrupper. Instituttet skal være en viktig premissgiver i arbeidet med indikatorer med mer. Det forventes at Havforskningsinstituttet i dette arbeidet bygger på instituttets totale kunnskap. Arbeid som krever ny prøvetaking eller opparbeiding av til nå ubearbeidede prøver dekkes ikke av driftsbevilgningen fra Fiskeri- og kystdepartementet, med mindre overvåking kan gjøres ved enkel tilpasning av dagens rutiner.
- Delta i arbeidet med å utvikle strategi og regelverk for ulike typer bioproduksjon.

- Gi Fiskeri- og kystdepartementet råd i arbeidet med fornybar energiproduksjon, f.eks vindmøller i sjøen, samt i høringer og konsesjonsbehandlingen for etablering av slike anlegg.
- Bidra i arbeidet med den årlige meldingen til Stortinget om fiskeriavtaler med andre land.

Internasjonalt rådgivningsarbeid:

- Delta i de relevante ekspertgruppene innen ICES.
- Delta med fagstøtte for arbeidet i de internasjonale organisasjonene Den blandede norsk russiske fiskerikommisjon, NEAFC, NAFO, SEAFO, ICCAT, NAMMCO, IWC og CCAMLR.
- Bistå departementet i internasjonale havmiljøprosesser, herunder delta i miljøfora som Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD), Konvensjonen om handel med truede arter (CITES), grupper som er nedsatt under FNs generalforsamling gjennom havretts- og fiskeriresolusjonen, Konvensjonen om beskyttelse av det marine miljø i det Nordøstlige Atlanterhav (OSPAR), Den blandede norsk-russiske miljøkommisjon og Arktisk råd. Også gjennom Nasjonalkomiteen for polarforskning skal Havforskningsinstituttet fremme økt kunnskap om Arktis.
- Bidra til å gjennomføre tiltakene under programmet for samarbeid mellom Fiskeri- og kystdepartementet og det brasilianske Fiskeri- og akvakulturdepartementet.
- Utvikle effektive, forskningsbaserte forvaltningssystemer og institusjoner i utviklingsland på oppdrag av Utenriksdepartementet, NORAD og FAO.

5. TVERRGÅENDE VIRKEMIDLER

5.1 Effektiv ressursbruk, inkludert god utnyttelse av forskningsfartøy og annen forskningsinfrastruktur

Instituttet skal disponere sine materielle og menneskelige ressurser på en slik måte at samfunnet får mest mulig igjen for ressursbruken. Instituttet skal sørge for kostnadseffektiv og rasjonell drift og vedlikehold av funksjonelle forskningsfartøyer, stasjoner, laboratorier og annen infrastruktur.

Styringsparameter	Resultatkrav
• Utnyttelsesgrad av infrastruktur - o Fartøy - o Stasjonsfasiliteter	<i>Fastsettes etter nærmere dialog</i>

Statistikk

For hvert av områdene havbruk og marine økosystemer:

- ressursinnsats knyttet til
 - kartlegging/overvåkning (inkl. bearbeiding/tilgjengeliggjøring av data)
 - forskning (inkl. tid til publisering)
 - rådgivning (rapporter, deltakelse i møter nasjonalt og internasjonalt, formidling med mer).

5.1.1 Annet - infrastruktur

Havforskningsinstituttet har fått ansvaret for å lede anskaffelsen av et nytt isgående forskningsfartøy. Vi viser til sentralt styringsdokument for prosjektet.

Norges forskningsråd har i 2012 på oppdrag fra Fiskeri- og kystdepartementet og Kunnskapsdepartementet foretatt en gjennomgang av kapasitet, behov og driftsutfordringer for marine forskningsstasjoner. En av hovedkonklusjonene er at eksisterende kapasitet blir godt utnyttet. Gjennomgangen peker videre på flere utfordringer knyttet til finansiering og drift. Departementet vil vurdere videre oppfølging i dialog med forskningsinstitusjonene og Forskningsrådet.

5.2 God og tilpasset formidling

Instituttet skal sørge for god og tilpasset forskningsformidling til forvaltning, næringsliv og allmennhet. Det er viktig at bredden i instituttets forskerkompetanse blir mer kjent slik at instituttets rolle i hav-, kyst-, havbruks- og klimasammenheng blir tydeligere i det offentlige rom, og slik at resultatene og kompetansen kommer allmennheten og relevante myndigheter til gode. Uttalelser fra instituttet skal være forankret innad i instituttet og skriftlige uttalelser kvalitetssikret. Instituttet må også i 2013 legge betydelig vekt på formidling av instituttets forsknings- og overvåkingsresultater til offentligheten. Effektiv innsamling, systematisering og tilrettelegging av slike data fra hele organisasjonen skal bidra til å vise instituttets aktivitet og sikre god gjenbruk både internt og eksternt.

Styringsparameter	Resultatkrav
Troverdighet – indikator hentes fra målinger hvert andre år (PR-barometer Samfunn)	<i>Fastsettes etter nærmere dialog</i>
Antall oppslag i media – statistikk fra Retriever (medieovervåking)	<i>Fastsettes etter nærmere dialog</i>
Rapportering til Språkrådet	<i>Instituttet følger målloven</i>

Statistikk:

Øvrig publisering og formidling (NIFU-statistikk),
tidsserie på fem år

Kategori	Antall
Fagbøker, lærebøker eller andre selvstendige utgivelser	
Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter ("proceedings"), fagtidsskrifter	
Rapporter i egen rapportserie	
Rapporter i eksternt rapportserie	
Rapporter til oppdragsgivere (konfidensielle sluttrapporter)	
Foredrag/framleggelse av paper/poster	
Populærvitenskapelige artikler og foredrag	
Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker o.l. publisert i tidsskrift, dagspresse	

5.3 Målrettet kompetanseforvaltning

Instituttet skal ha en målrettet kompetanseforvaltning og bidra til høyere utdanning og forskerrekruttering innen sine fagområder.

Styringsparameter	Resultatkrav
Dr.grader pr år	<i>Fastsettes etter nærmere dialog</i>
Masterstudenter pr år	<i>Fastsettes etter nærmere dialog</i>
Kompetanseplaner med vurdering på avvik.	<i>Laget og fulgt opp i 2013</i>

6. SAMARBEID OG ARBEIDSDELING

Det er viktig at Havforskningsinstituttet utnytter den samlede norske kompetansen innen marin forskning i sin forvaltningsrådgivning. Havforskningsinstituttets aktivitet fordrer godt samarbeid med andre forvaltningsrettede forskningsinstitutter. Vi forutsetter at Havforskningsinstituttet videreutvikler samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren med sikte på å sikre grunnleggende kunnskapsoppbygging på områder av betydning for framtidig forvaltning. Havforskningsinstituttet skal videreføre samarbeidet med Artsdatabanken.

Det forventes at Havforskningsinstituttet fortsetter å være en aktiv samarbeidspartner i FRAM-senteret i Tromsø og Bjerknessamarbeidet i Bergen.

Vi forutsetter at Havforskningsinstituttet videreutvikler samarbeidet med de viktigste brukerne av den forvaltningsrettede forskningen, i første rekke Fiskeri- og kystdepartementet, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, Kystverket, fylkeskommunene, Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) og Direktoratet for naturforvaltning (DN). Klif og DN blir fra 1. juli slått sammen i et nytt Miljødirektorat.

Det er spesielt viktig at instituttet samarbeider tett med Fiskeri- og kystdepartementets andre etater for å kunne utnytte etatenes kompetanse og eventuelle kapasitet. Det er viktig med effektive og egnede prosedyrer for distribusjon av relevante, kvalitetssikrede rapporter og publikasjoner fra instituttet til forvaltningen. Havforskningsinstituttets kunnskapsstøtteoppgaver etter matloven og dyrevelferdsloven følger av samarbeidsavtalen med Mattilsynet.

Havforskningsinstituttets forskning og forskningsoppdrag skal som hovedprinsipp ha et forvaltningsrettet formål. Havforskningsinstituttet må ikke påta seg oppdrag fra næringslivet på områder der de kommer i konkurranse med Nofima. Når instituttet eventuelt utfører oppdrag for næringslivet, må dette skje på en slik måte at instituttets tillit som kunnskapsleverandør for forvaltningen ikke blir svekket.

7. MØTER, RAPPORTERING OG BUDSJETTINNSPILL

7.1 Etatsstyringsmøter og fagmøter

Følgende etatsmøter er berammet for Havforskningsinstituttet i 2013:

	<i>Dato</i>	<i>Tid</i>
Vårmøte	22.04	Kl 11.00-1400
Høstmøte	26.11	Kl 10.00-1300

Møtene holdes i Fiskeri- og kystdepartementets lokaler. Fiskeri- og kystdepartementet kommer tilbake til dagsorden for møtene.

For å styrke det faglige samarbeidet vil Fiskeri- og kystdepartementet videreføre ordningen med fagmøter mellom departementet og Havforskningsinstituttet.

7.2 Rapportering

7.2.1 Regnskapsrapportering

Innføring av periodisert virksomhetsregnskap og standard kontoplan for statlige virksomheter gjennomføres i tråd med føringer fra Direktoratet for økonomistyring.

7.2.2 Økonomi- og fagrapport per 31. juli

Instituttet skal innen 1. september 2013 levere en økonomi- og fagrapport med status per 31. juli 2013. Rapporten skal være relativt overordnet og legge vekt på avvik fra faglige og økonomiske mål, samt gi en status for framdrift i særlig viktige saker.

7.2.3 Årsrapport per 31. desember

Årsrapporten skal inneholde en vurdering av måloppnåelse innenfor hele instituttets virksomhet.

Vi ber om rapportering om personal- og kompetanseutvikling, samt lønns- og ansettelsespolitikk i årsrapporten. Vi viser for øvrig til de krav om rapportering som framgår av de enkelte avsnitt under pkt. 8.

Årsrapporten for 2013 skal sendes departementet innen 1. mars 2014. Den skal også sendes elektronisk innen samme frist til postmottak@fkf.dep.no.

7.3 Budsjettforslag

Oversikt over disponering av budsjetttramma for 2013 skal oversendes Fiskeri- og kystdepartementet innen 1. mars 2013.

Et helhetlig budsjettforslag for 2014 skal levers innen 1. mars 2013. Budsjettforslaget må inneholde forslag til mål og prioriteringer gitt en nullvekstramme. I tillegg må budsjettforslaget inneholde et forslag til prioriteringer ved hhv. budsjettreduksjon på 4 pst. og en økning i tråd med satsingsforslaget.

Innspill til store satsinger for 2015 skal leveres innen 1. november 2013. Store satsinger skal være forslag om større tiltak som er nødvendige for å nå virksomhetens mål, og som ikke kan dekkes gjennom omprioriteringer innenfor eksisterende ramme. Det skal gjøres en klar prioritering mellom satsingsforslagene, basert på vurderinger av risiko og vesentlighet for måloppnåelse.

7.4 Oversikt over rapportering og budsjettinnspill

Sak	Merknad	Frist for innsending
Disponering av budsjettet 2013	Ref. pkt. 7.3	1. mars 2013
Budsjettforslag for 2014	Ref. pkt 7.3	1. mars 2013
Evt. innspill til revidert nasjonalbudsjett 2013	Ref. pkt. 2.2	1. mars 2013
Økonomi- og fagrapport per 31. juli 2013	Ref. pkt. 7.2.2	1. september 2013
Forslag til endelige styringsparametere og resultatkrav for 2013	Ref. pkt. 2.1	1. april 2013
Risikoanalyse	Ref. pkt. 2.1	1. september 2013
Evt. innspill til nysaldering av budsjettet for 2013	Ref. pkt 2.2	1. oktober 2013
Innspill til store satsinger for 2015	Ref. pkt 7.3	1. november 2013
Årsrapport for 2013	Ref. pkt. 7.2.3	1. mars 2014

8. ORGANISERING OG ADMINISTRASJON

8.1 Sikkerhet og beredskap

Havforskningsinstituttet har en beredskapsrolle ved akutte hendelser, for eksempel oljeutslipp, algeoppblomstring og manetinvasjon. Ved slike hendelser skal Havforskningsinstituttet gi kunnskapsstøtte til relevante myndigheter.

Oppfølgingen av etatens arbeid med sikkerhet og beredskap for øvrig omtales i et eget brev.

8.2 Personalpolitikk og rekruttering

8.2.1 Staten som arbeidsgiver

Etatene under Fiskeri- og kystdepartementet skal legge vekt på god ledelse, organisering og styring. Ledere skal sette tydelige krav og sette pris på innsats og resultat. Arbeidsformene skal være preget av brukerorientering, åpenhet, effektivitet, kvalitet og medvirkning. Det skal være et systematisk opplegg for å lage og vedlikeholde lederholdninger og gode forvaltningsverdier som fremmer måloppnåelse og som sikrer et høyt faglig kompetansenivå. Det skal føres en inkluderende og stimulerende personalpolitikk.

8.2.2 Avtalen om inkluderende arbeidsliv

IA- avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til at yrkesaktivitet etter fylte 50 år forlenges med seks måneder. Virksomhetene skal i årsrapporten systematisk beskrive sine aktivitets- og resultatmål, samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne.

8.2.3 Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen

Den enkelte virksomhet skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om å øke antallet lærlinger sammenlignet med 2012. Hver virksomhet skal i årsrapporten rapportere om antall lærlinger fordelt på lærefag.

8.2.4 Likestilling og mangfold

I handlingsplan for økt kvinneandel i marin sektor er det satt som mål at Havforskningsinstituttet skal ha 40 prosent kvinnelige ledere innen 2015. Instituttet må iverksette tiltak for å øke andelen kvinner i ledelsen.

Arbeidet med likestilling skal rapporteres i instituttets årsrapport. Det vises til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets veileder "Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten".

8.3 Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser

Havforskningsinstituttet skal omtale statistikk over utviklingen i den geografiske fordelingen av arbeidsplasser i virksomheten i årsrapporten.

8.4 Anskaffelser

Regelverket for offentlige anskaffelser skal følges, og det skal finnes relevante rutiner og oppfølgingssystem.

8.5 Språk og kommunikasjon

Departementet og instituttet skal ha som mål at kommunikasjon brukes som et strategisk virkemiddel. Kommunikasjonsvirksomheten skal være aktiv, koordinert og helhetlig.

Departementet og instituttet skal sørge for at mållova med forskrifter blir fulgt. Regjeringen har innskjerpet kravet om minst 25 prosent nynorsk i utadrettet kommunikasjon som for eksempel offentlige dokumenter, pressemeldinger, nyheter og stillingsutlysinger. Vi understreker spesielt at kravene til nynorskbruk også følges opp på nettsidene.

Både på bokmål og nynorsk skal språket være klart og mest mulig tilgjengelig for allmennheten. Det gjelder også i de skriftlige bidrag som sendes departementet og som skal brukes i offentlige dokumenter.

Det skal rapporteres om arbeidet som blir gjort for å fremme bedre språkbruk (klarspråk) i den utadrettede virksomheten og det skal rapporteres om nynorskandelen i utadrettede dokumenter, pressemeldinger, nyheter og stillingsutlysninger.

Instituttet skal levere faktainformasjon fra sitt forvaltningsområde til nettstedet www.fisheries.no. Leveranser og oppdatering av egne saker skal skje i henhold til de tidsfrister som er avtalt i oppdragsbrev, og i henhold til vedtatt oppdateringsfrekvens.

Havforskningsinstituttet skal bidra med innhold til www.miljostatus.no.

9. FULLMAKTER OG FORUTSETNINGER FOR BEVILGNINGENE

Eventuell omdisponering av midler fra driftsmidler til investeringer og mellom kapitler, og mulighet til å overskride driftsbudsjettet med inntil 5 pst. til investeringsformål mot en innsparing med et likt beløp i de tre påfølgende budsjetterminer, skal forelegges Fiskeri- og kystdepartementet. Søknader om merinntektsfullmakt skal inneholde en grundig forklaring og tas opp i eget brev til departementet innen 1. oktober 2013.

All kunnskapsstøtte, referansefunksjoner og faglig beredskap for Mattilsynet og Fiskeridirektoratet skal ytes med grunnlag i tildelingen til Havforskningsinstituttet. Instituttet bør så langt det er hensiktsmessig inngå nærmere avtaler med Fiskeridirektoratet og Mattilsynet om den forvaltningstøtten som skal ytes innenfor rammene som gis fra departementet.

Havforskningsinstituttet har for øvrig følgende fullmakter (dato for fullmaktsbrev i parentes):

- Havforskningsinstituttet har etter § 2 i instituttets ansettelsesreglement fullmakt til å ansette i alle stillinger med unntak av administrerende direktør, som ansettes av Kongen. Instituttet har ansvar for at antall ansatte er tilpasset de til de til enhver til gjeldende bevilgninger.
- Fullmakt til å innvilge erstatning ved skade eller tap av private eiendeler. Det vises til Statens personalhåndbok, punkt 10.22 Erstatning til statsansatte ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Med bakgrunn i punkt 4 delegeres avgjørelsesmyndigheten i saker hvor det søkes om erstatning på inntil 20.000 kroner til etaten.
- Fullmakt til å behandle krav om erstatning på opptil 100 000 kroner mot staten på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, gitt i brev av 11.1.1995, trekkes tilbake. Bakgrunnen for dette er at det er fastsatt nye retningslinjer for behandling av erstatningskrav mot staten, jf. Rundskriv G-03-2006. Fiskeri- og kystdepartementet

har etter rundskrivet fullmakt til å utgiftsføre erstatningsutbetalinger. Ved mulige utbetalinger på over 2 mill. kroner skal Justisdepartementet varsles. Saker av prinsipiell betydning eller der det kan være tvil om den juridiske vurderingen, skal forelegges Regjeringsadvokaten. I erstatningssaker mot staten på grunnlag av alminnelige erstatningsregler innenfor den enkelte etats ansvarsområde, skal etaten foreta en juridisk vurdering av sakens erstatningsrettslige sider før saken forelegges departementer for avgjørelse.

- Fiskeri- og kystdepartementet delegerer fullmakten til å avgjøre dekning av flytteutgifter til/fra utlandet i henhold til Statens personalhåndbok punkt 10.6.4.
- Fullmakt til å avskrive fordringer som i hht. Kap. 5.4 i Bestemmelsene om økonomistyring i staten er uerholdelige eller avskrevet. Fullmakten gjelder i saker på inntil 200 000 kroner. Saker som gjelder større summer enn dette, skal forelegges departementet sammen med en grunngitt tilråding fra instituttet. Det forutsettes at virksomheten i årsrapporten, samt i de årlige forklaringene til statsregnskapet, innarbeider en oversikt over hvor mange fordringer som er Uerholdelige og avskrevet med beløp, begrunnelse samt en beskrivelse av hva som er gjort for å få fordringene dekket.

Med hilsen

Raymond Jenssen
konst. ekspedisjonssjef

Jartrud Steinsli
avdelingsdirektør

Kopi:
Riksrevisjonen (elektronisk)
Fiskeridirektoratet
Mattilsynet
Norges forskningsråd